

El Partit Popular que avui lidera José María Aznar té els seus orígens en una formació –Alianza Popular– que sota el paraigua de Manuel Fraga i altres polítics que van servir en els últims anys el règim del general Franco, va obtenir durant els anys de la transició uns més que modestos resultats electorals. Només la desfeta electoral d'UCD, l'octubre de l'any 1982, va permetre que AP –que després passaria a dir-se Coalición Democrática per finalment refundar-se a finals dels vuitanta sota el nom actual de Partit Popular– obtingués uns resultats discrets, tan discrets que malgrat ser el primer partit de l'oposició no va obtenir ni els 100 diputats. El creixement d'aquesta formació ubicada clarament en l'espai més dretà del mapa polític espanyol va ser en gran mesura possible gràcies a la literal desintegració de la UCD. Una desintegració, tot sigui dit de passada, bastant excepcional si mirem altres països de l'entorn, ja que es va produir quan aquesta formació governava (1977-1982).

La migradesa dels resultats d'AP en aquells anys de la transició no va impedir que aquesta formació tingués durant el procés constituent (1977-1978) un paper rellevant, en qualsevol cas molt per sobre del que li correspondria si haguéssim d'aplicar només la seva representativitat electoral. Això, al meu entendre, s'explica bàsicament per dos motius. El primer per la forta personalitat, populisme i capacitat de presència mediàtica de Manuel Fraga, el ministre franquista d'Información y Turismo que no dubtava a prendre un bany en les aigües on havien caigut per error bombes amb components radiactius i que anys després, com a ministre responsable de l'ordre públic, va fer famosa aquella desafortunada frase de clars continguts

D'AP al PP, vint-i-tres anys després..

Jordi Sánchez

“Vint-i-tres anys després d'aquella AP, el PP torna a aixecar la bandera de la unitat de la pàtria. La diferència és que la fredor constitucional d'aleshores s'ha convertit avui en autèntica eufòria constitucional. És la fe dels conversos, han dit alguns”

totalitaris de *“la calle es mía”*. La segona, pel fet que AP era la formació que lligava més directament el present que Espanya vivia amb el passat immediat, era clarament la imatge de la transició política on els dirigents més oberturistes del règim franquista i que havien protagonitzat la reforma econòmica i la fi de l'autarquia (a partir del 1959 amb els famosos *planes de desarrollo*) ara volien protagonitzar també la nova etapa política.

Amb aquest perfil no ha d'estranyar a ningú que AP fos la formació més bel·ligerant contra determinats aspectes que finalment la Constitució del 1978 va acabar recollint, especialment en tot el títol VIII que ordena l'estat de les autonomies i també en d'altres més propis dels drets i les llibertats individuals. AP va jugar sobretot a través de Manuel Fraga la carta de la defensa de la unitat de la pàtria com a principal bandera per frenar els plantejaments de tall més federalitzants defensats per l'esquerra, especialment el PSOE i el PCE. De fet, Fraga va tenir com a aliada permanent, tot i que no sempre visible, la posició de l'exèrcit. Una lectura d'alguns dels escrits de Jordi Solé Tura, un dels altres pares de la Constitució espanyola, ens deixa ben clar fins a quin punt alguns aspectes de la ponència constitucional es van resoldre al marge de la ponència, a través d'alguns escrits que van arribar a les mans dels ponents del grup del govern (UCD) i que, malgrat que Solé Tura no en revela l'autoria (potser no la sap), com a mínim es pot afirmar que van ser inspirats fora del que en aquell moment era la representativitat democràtica dels primers diputats a Corts. Malgrat l'existència d'aquesta tutela efectiva, malgrat ser predemocràtica, als treballs de la ponència constitucional, AP no va defensar plenament mai aquella Constitució. No ho va fer fins el 24 de febrer de 1981, quan Fraga va encapçalar amb la resta de dirigents polítics la manifestació de rebuig al *tejerazo* que hores abans havia intentat –sense èxit aparent però amb evidents conseqüències posteriors (LOAPA, ...)– exercir novament una tutela predemocràtica.

Ara, vint-i-tres anys després d'aquella AP de la transició, el PP torna a aixecar la bandera de la unitat de la pàtria. La diferència és que la fredor constitucional d'aleshores s'ha convertit avui en autèntica eufòria constitucional. És la fe dels conversos, han dit alguns. Potser, sí. Però l'objectiu d'aleshores i d'avui és el mateix: negar una realitat, la plurinacional, i imposar una Espanya única que ofega tot allò que no és de matriu castellana.